

OBILJEŽEN NACIONALNI DAN ZAŠTITE NA RADU

Od 1989. godine u više od 120 zemalja svijeta 28. travnja obilježava se kao Međunarodni dan sjećanja na poginule radnike pod motom „Sjetimo se mrtvih, borimo se za žive“.

Prema odluci Hrvatskog Sabora od 1. lipnja 2007. godine u Hrvatskoj se 28. travnja slavi Nacionalni dan zaštite na radu.

Nacionalno vijeće za zaštitu na radu i ove je godine organiziralo prigodno obilježavanje Nacionalnog dana zaštite na radu. Tako je 25. travnja 2012. godine održana Konferencija na temu „Prekovremeni i smjenski rad i zdravlje radnika“.

Prekovremeni rad ozbiljno narušava zdravlje radnika jer potiče pretilost, pušenje i uživanje alkohola, a smanjuje intelektualne i motoričke sposobnosti“, upozorila je na konferenciji ravnateljica Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu Marija Zavalić.

Predsjednik Saveza samostalnih sindikata Hrvatske Mladen Novosel istaknuo je da posljednjih godina, zbog strožih kriterija, pada broj zabilježenih ozljeda na radu. Prije tri-četiri godine bilo je između 20.000 i 23.000 ozljeda na radu godišnje, da bi taj broj lani pao na 13.817 priznatih ozljeda. Također je, prema službenim podacima Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja,

prošle godine 19 osoba poginulo na radu, a Novosel kaže da je prema neslužbenim podacima bilo 29 poginulih.

Istraživanje provedeno u zemljama EU-a, SAD-a i Kanade pokazalo je da su ljudi koji rade više od 50 sati tjedno znatno skloniji debljanju, pa i pretilosti, te prekomjernom uživanju alkohola, a puše dvostruko više od radnika s normalnim radnim vremenom, rekla je Zavalić.

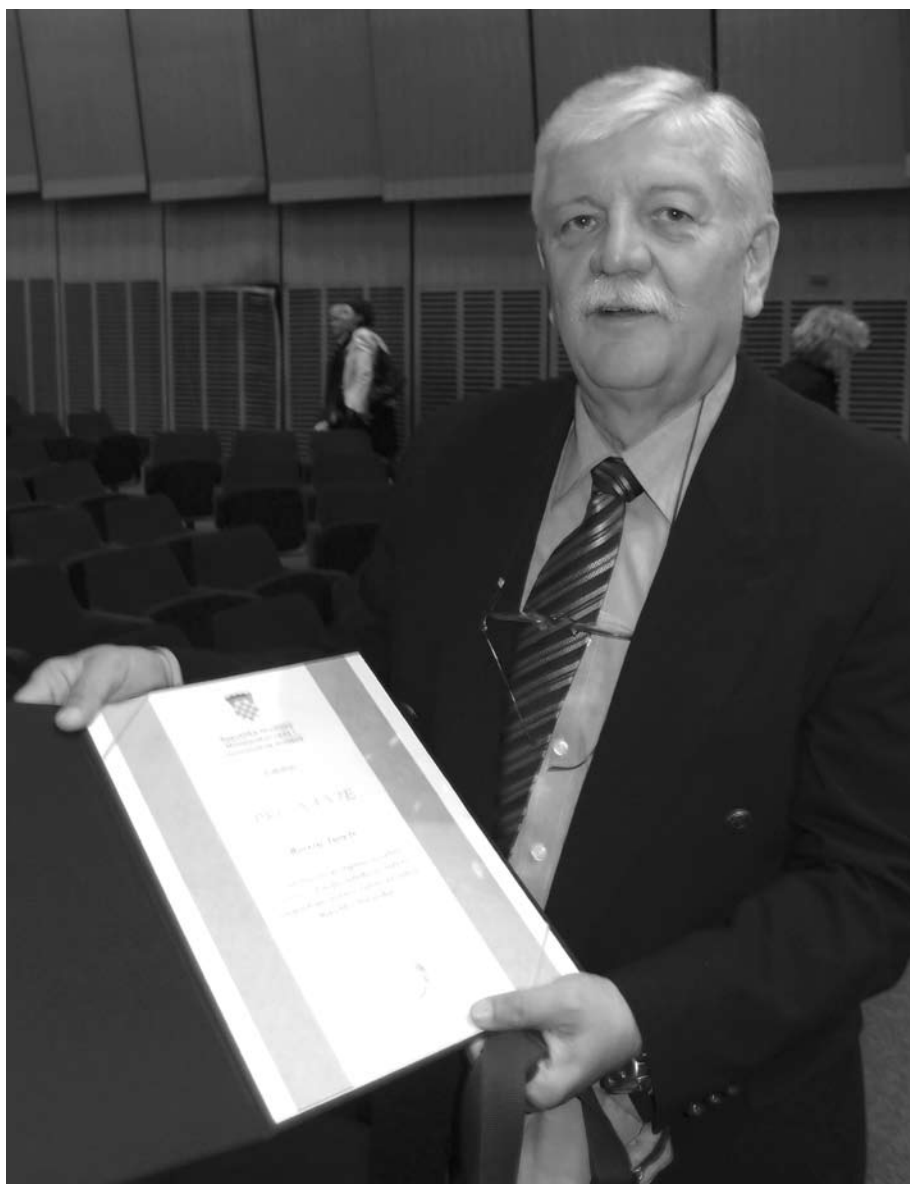
Radnici koji rade prekovremeno više oboljevaju od dijabetesa i izloženi su većoj opasnosti od povišenog tlaka i srčanog udara, te više stradavaju od ozljeda na radu. Radnici u metaloprerađivačkoj industriji koji rade više od 60 sati tjedno imaju čak 20 % više ozljeda na radu od kolega koji rade osam sati dnevno.

Također, jedna finska desetogodišnja studija pokazala je da je gotovo tri puta više radnika koji rade prekovremeno otišlo u prijevremenu mirovinu od onih koji su radili normalno radno vrijeme.

Zbog prekovremenog rada pate svi - poslodavci koji imaju povećane troškove zbog ozljeda na radu, a efikasnost radnika koji rade 11 sati ista je kao i onih koji rade osam sati, te sami radnici kojima osim zdravlja stradavaju i odnosi u obitelji, istaknula je ravnateljica Marija Zavalić.

Nacionalni dan zaštite na radu također je bio obilježen i 27. travnja 2012. god. u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava u kinodvorani Gospodarskog kluba. Kratki osvrt na stanje zaštite na radu u RH u 2011. godini dala je prim. dr. sc. Marija Zavalić. Osim toga, predstavljena je provedba IPA projekta „Zdravlje i zaštita na radu“. Izlagači su bili Miroslav Elezović, Odjel za zaštitu na radu Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Dubravko Fašaić iz Državnog inspektorata, prim. dr. sc. Marija Zavalić ispred Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost

na radu i mr. sc. Stipan Barać ispred Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Prof. dr. sc. Svjetlana Šokčević iz Sindikata tekstila, obuće, kože i gume predstavila je kampanju „Prevencija sindroma prenaprezanja kod tekstilnih radnica“. Nakon izlaganja gospodinu Borisu Jureši dodijeljeno je priznanje za životno postignuće u zaštiti života i zdravlja radnika na radu, te unapređenje sustava zaštite na radu u RH. Priznanje za životno postignuće u zaštiti života i zdravlja radnika uručila je Tatjana Dalić, pomoćnica ministra rada i mirovinskoga sustava.

Obrazloženje nagrade za životno djelo za promicanje zaštite na radu Borisu Jureši

„Rođen je 1948. god. u Zagrebu. Završio je kemijsku tehničku školu te se u veljači 1966. zaposlio u Plivi d.d. kao kemijski tehničar. Godine 1971. postaje voditelj smjene, a od 1976. godine je voditelj tehnološkog procesa sulfonamida, od kada se aktivno bavi provedbom zaštite na radu. Na poslovima zaštite na radu radio je 34 godine.

Prema tome, ispunjen je i znatno premašen kriterij o dužini rada na području zaštite na radu od 20 godina.

Boris Jureša je vrlo rano radeći u pogonima Plive na raznim dužnostima shvatio važnost zaštite na radu vezano za njegovu sigurnost i zaštitu zdravlja, ali i radnika čijim je radom rukovodio.

Prekretnica u njegovom profesionalnom radu bilo je njegovo imenovanje za koordinatora zaštite na radu 1997. god. kada se potpuno posvetio zaštiti na radu koristeći se svojim bogatim iskustvom iz proizvodnje. Njegovu stručnost i predanost zaštiti ubrzo prepoznaju u sindikatu EKN-a te SSSH-a te postaje koordinador zaštite na radu za cijeli SSSH-a, a zatim i svih sindikalnih središnjica. Bio je aktivan i u međunarodnim sindikalnim asocijacijama (ETUI, ETUC, ...).

Njegova je zasluga da je Savez samostalnih sindikata Hrvatske pokrenuo inicijativu, a Sabor

prihvatio da se 28. travnja proglasi Nacionalnim danom zaštite na radu. S tim u svezi, u predvorju Radničkog doma sjedištu SSSH-a postavljena je 2007. godine spomen ploča za poginule i ozlijeđene radnike.

Također je bila njegova ideja da se uvedu priznanja i nagrade za životno djelo osobama koje su dale osobiti doprinos unapređenju zaštite na radu, ne očekujući da bi se to moglo odnositi i na njega.

U dva mandata bio je član Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu kao predstavnik sindikata vrlo aktivno se zalažući za unapređenje stanja zaštite na radu bilo da se radilo o boljem funkcioniranju sustava zaštite na radu, provedbi zakona i drugih propisa te podizanju razine svijesti svih vezano za zaštitu na radu.

Predanost i angažiranost kakvu je Boris Jureša pokazivao rijetko se viđa u bilo kojem poslu i struci. To nije bilo puko odrađivanje danih mu obveza, već predano nastojanje u davanju prijedloga za rješavanje problema. Ono što posebno imponira da je takav žar za rješavanje problema dolazio od čovjeka koji je skoro cijeli radni vijek proveo u proizvodnji i sam radeći u teškim uvjetima rada. Time je uvelike pridonio afirmaciji ovog područja sindikalnog djelovanja prenoseći svoje znanje i iskustva na povjerenike zaštite na radu.“

*Gordana Baraba, prof.
ZIRS d.d., Zagreb*